

[Tyroll]

stigende aktivitet på det internationale låne-marked med henblik på at forøge valutareserverne. Disse valutareserver stilles bl.a. til rådighed for importørerne ved, at disse altid kan købe udenlandsk valuta til betaling for deres import – uanset om eksporten har tilvejebragt den nødvendige valuta. Desuden bruges valutareserven til betaling af afdrag på den private og offentlige udenlandske gæld. Statens tilvejebringelse af en valutareserve begrundes ligeledes med behovet for at opfange de valutamæssige virkninger af kraftige skridt i de private kapitalbevægelser, som er forbundet med valutaspekulation m.m. ved uro om valutakurserne.

Den statslige aktivitet på det udenlandske låne-marked har således i høj grad til hensigt at tilfredsstille privatkapitalen og importørernes behov. Men hvem betaler udgifterne?

(Besvaret sammen med spm. nr. 894, jfr. nedenfor).

Spm. nr. 894

Til *finansministeren* (30/5 80) af:

Tyroll (VS):

»Hvilke udgifter og hvilken gæld er skatteyderne – herunder især lønarbejderne – blevet påført siden 1976 som en følge af statsmagtens stigende udenlandske låntagning med henblik på at tilvejebringe en valutareserve?«

Begrundelse

Det fremgår ikke stjerneklart af finansregørelser og statsregnskaber, hvem der kommer til at betale renteudgifterne ved statens aktiviteter. Dog kan det konstateres, at de statslige udlånslån til finansiering af bl. a. en valutareserve indsættes på en konto i Nationalbanken. Nationalbanken betaler ikke renter af dette indskud. Renteudgifterne påføres skatteyderne og altså især lønarbejderne. Importører m. fl. kan købe valutaen til kurspris – befriet for de udgifter, der er forbundet med lånoptagningen. Renteudgifterne finansieres altså enten af skattemidlerne eller tilskrives statens udlåmsgæld til senere betaling over skattemidlerne. Hensigten med spørgsmålet er at få belyst disse forhold, og hvilken størrelsesorden disse poster har haft i årene fra 1976 og fremefter.

Besvarelse (9/6 80) af spørgsmål nr. 893 og nr. 894:

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Staten har siden 1976 optaget lån i udlandet i et betydeligt omfang. Låntagningen skal ses på baggrund af de voksende underskud på betalingsbalancen over for udlandet og behovet for en styrkelse af valutareserverne.

Med baggrund i de kraftigt stigende oliepriser og den dermed følgende forringelse af bytteforholdet i udenrigshandelen voksede underskuddet i 1979 til 15,6 mia kr. Til finansiering af underskuddene har der i perioden 1976–1979 fundet en offentlig kapitalimport sted på i alt godt 31 mia kr., mens den private kapitalimport (inklusive nettosalg af obligationer til udlandet) udgjorde ca. 33 mia kr.

Den samlede låntagning i udlandet har, sammenholdt med de løbende betalingsbalanceunderskud, bevirket, at valutareserverne er forøget med ca. 12 mia kr. i den betragtede periode.

Som følge af den voksende låntagning i udlandet er statens renteudgifter vokset fra 930 mill. kr. i 1976–77 til 2.850 mill. kr. i 1979. Renteudgiften i 1980 er på finansloven budgetteret til 3.600 mill. kr.

Udgifterne til forrentning af statens udlåmsgæld opføres på finansloven og afholdes således over statsfinanserne. De samfundsøkonomiske virkninger af statens udenlandske rentebetaling er knyttet til det forhold, at renterne skal betales i udenlandsk valuta. Rentebetalingerne kræver derfor, at der stilles en del af den danske produktion til rådighed for udlandet uden modydelse, og dette vil medføre en tilsvarende begrænsning af indkomsterne i samfundet i fremtiden. Statens udenlandske renteudgifter har i den forstand samme realøkonomiske virkninger som renter af den private sektors udlåmsgæld.

For samfundet som helhed kan det ikke afgøres entydigt, om privat eller offentlig kapitalimport over en længere periode vil være billigst. De løbende betalingsbalanceunderskuds størrelse indebærer, at såvel den offentlige som den private sektor må bidrage til finansieringen så meget mere, hvis der tillige skal ske en forøgelse af valutareserverne.